

KÄSITELLYT ASIAT

PYKÄLÄ	ASIA	SIVU
9 §	LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	1
10 §	PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS	1
11 §	ESTEETTÖMYYSASIAT	2
12 §	HAMINAN KAUPUNGIN AJANKOHTAISET ASIAT	2
13 §	VANHUS- JA VAMMAISNEUVOSTON YHTEISKOKOUS	2
14 §	LAAJA HYVINVOINTIKERTOMUS- JA SUUNNITELMAT	2
15 §	MUUT ESILLE TULEVAT ASIAT	3

KOKOUSAIKA	11.12.2024 klo 17 - 18:36	
KOKOUSPAIKKA	Haminan pääkirjasto, Kasper- sali Rautatienkatu 8, 49400 Hamina	
SAAPUVILLA OLLEET	Lekander Ari	puheenjohtaja
JÄSENET	Vitikainen Esa	Kymenlaakson AVH-yhdistys ry
	Pentti Marja (varajäsen)	Haminan Seudun Reumayhdistys ry
	Hytönen Matti	Etelä-Kymen Parkinsonkerho
	Kaipainen Hannu	Haminan Seudun ERKAT ry
	Kataikko Johanna	Etelä-Kymen Epilepsiyhdistys ry
	Mäkelä Ritva	Kymenlaakson Syöpäyhdistys ry
	Ruokonen Markku	Haminan Kuulo ry
	Harjula Oili	Eläkeliiton Vehkalahden yhdistys ry
	Parkko Matti (varajäsen)	Kymenlaakson Rintamaveteraanit ry
	Järviö Maija-Leena	Sotien 1939-1945 etelä-kymenlaakson perinneyhdistys ry/ hamina-vehkalahden kerho (varajäsen)
	Hannula Pentti	Haminan Seudun Oloneuvokset ry
	Suntio Jarmo	Haminan seudun Kristilliset Eläkeläiset ry
MUUT SAAPUVILLA OLLEET	livonen Mia, hyvinvointikoordinaattori, sihteeri Maasilta Rita, osallisuus- ja hyvinvointipäällikkö Haikka Tapio, hyvinvointivaliokunnan edustaja Jokela Pasi, hyvinvointivaliokunnan edustaja Virtanen Ville, kaupunginhallituksen edustaja	
ASIAT	9 - 15 §	
LAILLISUUS JA PÄÄTÖSVALTAISUUS	9 § Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.	
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS	10 § Pöytäkirjantarkastajat. Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin	
PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUS JA VARMENNUS	Ari Lekander Puheenjohtaja	Mia livonen Pöytäkirjanpitäjä
	Markku Ruokonen Pöytäkirjantarkastaja	Maija-Leena Järviö Pöytäkirjantarkastaja
PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS JA NÄHTÄVÄNÄPITO	Pöytäkirja on tarkastettavissa 16.12.2024 Haminan kaupungin asiointipalvelu Rinkelissä, Puistokatu 6, Hamina. Pöytäkirja on tarkastamisen jälkeen nähtävillä kaupungin internetsivuilla, Kaupunki & päätöksenteko > Päätöksenteko > Valio- ja lautakunnat > Vammaisneuvosto/vanhusneuvosto	

11 § ESTEETTÖMYYSASIAT

Haminan kaupungin internet sivujen esteettömyys osiota on tarkoitus päivittää vuoden 2025 alussa.

Sivulle pääset:

<https://www.hamina.fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/asiointi-ja-neuvonta/esteettomyys/>

Kymenlaakson arjen turvallisuusohjelman toimenpiteenä on: Esteettömyyskartoituksia tehdään jokaisessa kunnassa 2024-2025. Tarkoitus toteuttaa Haminassa vuoden 2025 aikana. Edellinen tehty vuonna 2023.

12 § HAMINAN KAUPUNGIN AJANKOHTAISET ASIAT

Hyvinvoiva haminalainen - avustukset

Haminan kaupunki myöntää Hyvinvoiva haminalainen -avustuksia haminalaisille rekisteröidyille yhteisöille. Haminalaisten yhdistysten avustukset haussa 9.12.2024 – 8.1.2025. Lisätietoa:

<https://www.hamina.fi/hyvinvointi-vapaa-aika/osallistu-ja-vaikuta/hyvinvoiva-haminalainen-avustukset/>

Huomiothan, että potilas- ja vammaisjärjestöjen, eläkejärjestöjen, kyläyhdistysten ja kotoutumista tukevien yhdistyksien osalta on tullut uusia yleisiä periaatteita, joista voit lukea lisää: <https://www.hamina.fi/hyvinvoiva-haminalainen-avustuksiin-liittyvat-yleiset-periaatteet/>

Lähisuhde- ja seksuaaliväkivalta§

Jos kohtaat lähisuhdeväkivaltaa, olet joutunut seksuaaliväkivallan uhriksi tai olet väkivallan tekijä, sinulle on apua tarjolla. Haminan kaupungin internet sivuilta löytyy lisätietoa:

<https://www.hamina.fi/hyvinvointi-vapaa-aika/ehkaiseva-paihde-tyo/lahisuhde-ja-seksuaalivakivalta/>

Kymenlaakson hyvinvointialue, apua väkivaltaan:

<https://kymenhva.fi/terveys-ja-sairaanhoito/vakivalta-ja-seksuaalivakivalta/vakivalta/>

13 § VANHUS- JA VAMMAISNEUVOSTON YHTEISKOKOUS

Seuraava yhteiskokous torstaina 15.5.2025 klo 16:30, Kasper- sali.

14 § LAAJA HYVINVOINTIKERTOMUS- JA SUUNNITELMAT

Seuraava laaja hyvinvointikertomus tehdään vuosille 2026 - 2029.

Edellisen kertomuksen voit lukea:

<https://www.hamina.fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/suunnitelmat-ja-ohjelmat/>

Yhteiskokouksessa käymme läpi päivitettyä kuntakorttia, sekä työskentelemme työryhmissä suunnitellen tulevaa laajaa hyvinvointikertomusta- ja suunnitelmia.

Alla lyhyesti edellisen kauden hyvinvointiin liittyviä asioista.

Haminan hyvinvoinnin strategiset kärjet ja painopistealueet 2021 - 2025

- **Päihteetön elämä ja sen tukeminen**
- **Terveelliset elintavat ja hyvä mielenterveys**
- **Turvallinen arki ja terveellinen ympäristö**
- **Merkityksellinen elämä**

Haminan kaupunkistrategiassa arvomme on tulevaisuuslähtöisyys, asiakas- ja yrityslähtöisyys ja rohkeus. Palvelulupauksessa lupaamme edistää asukkaiden hyvinvointia ja turvallisuutta sekä yhteisöjen ja yritysten toimintaedellytyksiä. Kuuntelemme kaupunkilaisia, viestimme avoimesti ja lisäämme avointa päätöksentekoa. Tuemme asukkaiden aktiivista tekemistä, kehitämme asukkaiden lähipalveluita ja edistämme kestäväää kehitystä.

Strategian neljä päämäärää

- Elinvoimainen ja kasvava Hamina
- Osaava ja oppiva Hamina
- Hyvinvoiva Hamina
- Viihtyisä ja toimiva Hamina

Hyvinvoiva Hamina

- Rakennamme kumppanuuksia ja luomme mahdollisuuksia kuntalaisten toimijuudelle, osallisuudelle ja yhteisöllisyydelle.
- Parannamme lasten ja nuorten hyvinvointia varmistamalla turvallisen polun aikuisuuteen. Päätöksiä tehtäessä huomioimme lapsivaikutukset.
- Edistämme työllisyyttä ja työllistymistä tuomalla yksilölliset palvelut lähelle asiakkaita matalalla kynnyksellä.
- Ehkäisemme syrjäytymistä ja tuemme huono-osaisten osallistumismahdollisuuksia harrastuksiin ja tapahtumiin.
- Edistämme ikäihmisten toimintakyvyn säilymistä sekä luomme mielekästä arkea ja hyvinvointia.
- Huolehdimme, että hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyö hyvinvoinnin edistämässä toimii ja on tuloksellista.
- Panostamme liikunnan edistämiseen, luontoliikuntaan ja liikuntapaikkojen kehittämiseen.
- Huolehdimme henkilöstömme hyvinvoinnista ja osaamisen jatkuvasta kehittämisestä.

15 § MUUT ESILLE TULEVAT ASIAT

Tervehdys Oikeuspalveluvirastosta!

Valtion kuusi oikeusapu- ja edunvalvontapiiriä yhdistyvät valtakunnalliseksi Oikeuspalveluvirastoksi 1.1.2025. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien aiemmin hoitamat tehtävät sekä oikeusministeriön hoitamat keskushallinnon tehtävät siirtyvät muutoksen myötä Oikeuspalveluvirastoon. Oikeusministeriöön jää virastoa koskeva säädösvalmistelu ja strateginen suunnittelu.

Uudistuksessa nykyisten toimistojen tehtävät eivät muutu ja oikeusavun, edunvalvonnan sekä talous- ja velkaneuvonnan palveluja tarjotaan jatkossakin samoilla perusteilla kuin nykyisin.

Uuden Oikeuspalveluviraston tavoitteena on palvella oikeusavun, edunvalvonnan sekä talous- ja velkaneuvonnan asiakkaita entistä laadukkaammin ja saavutettavammin. Palveluja on mahdollista kehittää yhtenäisemmin, kun tuki- ja hallintopalvelut tuotetaan keskitetysti ja palveluiden uudet toimialajohtajat kehittävät oikeusavun, edunvalvonnan sekä talous- ja velkaneuvonnan palveluja yhdessä toimistojen johtavien kanssa.

Oikeuspalveluviraston verkkosivut avataan 2.1.2025 osoitteessa oikeuspalveluvirasto.fi. Uusien verkkosivujen avaamiseen asti löydätte verkkosisältömme vanhasta tutusta osoitteesta oikeus.fi.

Oikeuspalveluvirasto on monipaikkainen organisaatio. Helsingissä keskushallinnon toimipiste sijaitsee Salmisaaressa.

Ystävällisin terveisin ja mukavaa loppuvuotta toivottaen,
Oikeuspalveluvirasto

Eläkeliiton Kymenlaakson piirin kannanotto, tiedoksi Haminan vanhusneuvostolle.

Kannanotto sosiaali- ja terveydenhuollon liikkuvien palvelujen lisäämiseksi sekä toimenpiteistä hoitotakuun toteutumiseksi erikoissairaanhoidon kiireettömissä palveluissa

1. Palveluverkon keskittyminen vie palvelut vaikeasti saavutettaviksi – vaihtoehtona liikkuvien palvelujen kehittäminen ja lisääminen
Palveluverkkoa keskitetään koko Suomessa ja myös Kymenlaakson hyvinvointialueella. Välimatkat muodostuvat pitkiksi ja rasittaviksi niin asiakkaalle kuin hänen taloudelleenkin. Useampi tutkimus- ja lääkärikäynti kela-taksilla lohkaisevat suhteessa ison osan pienellä eläkkeellä elävän budjetista. Liikkuvista sote-palveluista on hyötyä siellä, missä liikkuvuus ratkaisee ongelman. Tämä koskee lähinnä haja-asutusalueita, joissa ongelmana on mm. pitkät etäisyydet palveluihin ja joukkoliikenteen puute tai se, että asiakas ei pysty kuntonsa vuoksi käyttämään joukkoliikennettä. Palveluita voidaan tuoda lähemmäs ihmistä, esimerkiksi kaupan pihaan tai kyläyhdistystoiminnan kylkeen kylätalolle. Kuitenkin terveysasemien palvelut tulee säilyttää kaikissa Kymenlaakson kunnissa. Suomen perustuslaki edellyttää yhdenvertaiset palvelut kaikille kansalaisille. Kotisairaanhoido ja ensihoito ovat jo liikkuvaa palvelua. Ikärakenne muuttuu ja palvelujen tarve kasvaa. Liikkuvat palveluja voitaisiin pilotoida reuna-alueilla. Tietyissä sote-palveluissa on vahva tarve kasvokkain tapaamiselle. Etäyhteydet eivät ole läheskään kaikkien käytettävissä ja ne voivat helposti johtaa myös vääriin tulkintaan, jos asiakas on esim. heikkokuntoinen tai muistisairas. Voitaaisiinko siis etäterveydenhuollon ratkaisut ja kumipyörät yhdistää? Keski-Suomen hyvinvointialue on toteuttanut liikkuva hammashoitopalvelua sekä kokeillut monialaista liikkuvaa tiimiä (Nopsajalka), josta he ovat saaneet THL:n TerveSos 2024 palkinnon. Nopsajalka keskittyy asunnottomiin, mutta kohderyhmähän voisi olla myös ikääntyneet. Nopealla puuttumisella ja riittävällä tuella voitaisiin saada lisää aikaa kotona

pärjäämiseen – sitä ei saavuteta palvelujen karsimisella. Pirkanmaan hyvinvointialueen alueella on toteutettu EAKR-rahoituksella selvityshanke liikkuvista palveluista. Helsingissä on toiminut jo pitkään Liisu – liikkuva suunhoitoyksikkö. Etelä-Karjalassa on toiminut Mallu-auto, joka on liikkuva vastaanotto. Mallu kiertää eri puolilla Etelä-Karjalaa ennalta suunnitellun reittiakataulun mukaan. Mallusta saa sairaanhoitajan vastaanotto- ja laboratoripalveluja ja suun terveydenhuollon ennaltaehkäiseviä palveluja ajanvarauksen perusteella. Mallun tyyppinen ratkaisu pitäisi myös reuna-alueiden asukkaat terveydenhuollon palveluiden piirissä – nyt vaarana on se, että esim. kontrollikäynnit jätetään tekemättä, koska palvelu on vaikeasti saavutettavissa.

2. Erikoissairaanhoidon palvelujen saatavuus hoitotakuun mukaisessa ajassa Huhtikuun lopun tilanteessa Kymenlaakson hva:n alueella oli kiireetöntä erikoissairaanhoidon palvelua odottavia reilut 4 000. Näistä 672 oli odottanut hoitoa yli 180 vrk. Tilanne on Kymenlaaksossa hieman maan keskiarvoa parempi. Kuitenkin kiinnitämme huomiota siihen, että toimenpiteillä on olennainen merkitys toimintakykyyn ja odottaminen hankaloittaa elämää, heikentää yleiskuntoa ja saattaa aiheuttaa uusia ongelmia.

Eläkeliiton Kymenlaakson piiri, Piirihallitus

Eläkeliiton Anjalankosken yhdistys
Eläkeliiton Elimäen yhdistys
Eläkeliiton Jaalan yhdistys
Eläkeliiton Kotkan yhdistys
Eläkeliiton Kouvolan yhdistys
Eläkeliiton Kuusankosken yhdistys
Eläkeliiton Pyhtään yhdistys
Eläkeliiton Miehikkälän yhdistys
Eläkeliiton Valkealan yhdistys
Eläkeliiton Vehkalahden yhdistys
Eläkeliiton Virolahden yhdistys

Järjestöjen kannustus kunnille soveltavan liikunnan edellytysten ja palveluiden ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Tiedoksi Haminan vammaisneuvostolle.

Kunnat ovat keskeisiä soveltavan liikunnan palveluiden järjestäjiä Suomessa. Kansanterveys-, potilas- ja vammaisjärjestöt haluavat kannustaa kuntia vahvistamaan soveltavan liikunnan asemaa, sillä sen merkitys toimintarajoitteisille, vammaisille sekä pitkäaikaissairaille henkilöille on suuri. Järjestöt ovat huolissaan kuntien

soveltavan liikunnan tilasta ja tulevaisuudesta Valtion liikuntaneuvoston (2024) Soveltavan liikunnan tilanne kunnissa -selvityksen perusteella.1

Soveltavan liikunnan edellytysten ja palveluiden ylläpitäminen ja kehittäminen on tärkeä askel kohti kaikille avointa ja tasa-arvoisempaa yhteiskuntaa. Näin voidaan merkittävästi parantaa toimintarajoitteisten, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden liikuntaedellytyksiä ja edistää heidän hyvinvointiaan ja osallisuuttaan kunnassa.

Soveltavalla liikunnalla (aikaisemmin käytetty käsitettä erityisliikunta) tarkoitetaan organisoitua liikuntaa tai liikuntaa edistävää toimintaa henkilöille, joiden on vamman, sairauden tai muun toimintakyvyn heikentymisen tai niiden sosiaalisiin tilanteisiin aiheuttaman vaikutuksen vuoksi vaikea osallistua yleisesti tarjolla olevaan liikuntaan.2 Soveltavan liikunnan kohderyhmää ovat erityisesti toimintarajoitteiset, pitkäaikaissairaat sekä ne yli 65-vuotiaat henkilöt, joiden toimintakyky on heikentynyt selvästi. Soveltavan liikunnan piiriin kuuluu noin 15 prosenttia Suomen väestöstä ja kohderyhmä kasvaa väestön ikääntyessä.1

Me järjestöt kannustamme kuntia ylläpitämään ja kehittämään soveltavan liikunnan edellytyksiä seuraavasti:

1) Mahdollistamalla kaikkien kuntalaisten liikunnan harrastaminen tarjoamalla soveltavan liikunnan ryhmiä sekä myöntämällä etuuksia erityisryhmien omaehtoiseen liikkumiseen. Kunnista 59 prosentilla on käytössään jonkinlainen alennuskorttikäytäntö, joilla tuetaan toimintarajoitteisten kuntalaisten omaehtoista liikuntaa. Liikuntaetuedut eivät poista soveltavan liikunnan ryhmien tarvetta, mutta ovat tärkeä liikkumisen kannustin niille, joiden mahdollisuudet osallistua ryhmämuotoiseen liikuntaan ovat rajalliset. Kuntien tarjoamien soveltavan liikunnan ryhmien määrät ovat vähentyneet viime vuosina.

2) Tukemalla yhdistyksiä, jotka järjestävät soveltavaa liikuntaa. Kunnat käyttävät soveltavaan liikuntaan rahaa keskimäärin noin 1,8 euroa asukasta kohden.1 Vuonna 2023 kunnat käyttivät liikuntaan kokonaisuudessaan keskimäärin 145 euroa asukasta kohden.3 Soveltavan liikunnan menot ovat prosentin luokkaa liikunnan kokonaismenoista. Pääosin vapaaehtoisvoimin toimivat soteyhdistykset ovat tärkeitä soveltavan liikunnan asiantuntijoita ja liikuntaryhmien järjestäjiä. Tarjoamalla avustuksia, tiloja, välineitä ja ohjaajia yhdistyksille, voidaan täydentää kuntien soveltavan liikunnan tarjontaa.

3) Kehittämällä ulko- ja sisäliikuntapaikkojen esteettömyyttä ja saavutettavuutta. Esteettömyys tulee huomioida kevyen liikenteen väylillä, liikuntapaikoilla, ulkoilureiteillä ja lähiliikuntapaikoilla. Esteettömyydessä ei ole kyse vain liikkumisen esteettömyydestä; yhdenvertaisuus ei toteudu, jos liikuntapaikoille ei pääse tai siellä ei pysty tai osaa toimia. Esteettömyys edistää kaikkien osallistumista ja esteettömyyskartoitukset ovat keskeinen työkalu tähän. Kunnista 54 prosenttia on tehnyt esteettömyyskartoituksia, mutta ei säännöllisesti.1

4) Kuulemalla kohderyhmiä palveluiden kehittämiseksi. Järjestöissä on asiantuntijuutta soveltavan liikunnan käyttäjien tarpeista. Alle puolet (48%) kunnista ilmoittaa, että kunnassa on soveltavaa liikuntaa käsittelevä yhteistyöelin ja noin 40 prosenttia kunnista järjestää säännöllisiä asiakas- tai asukaskuulemisia.

5) Edistämällä yhteistyötä lähikuntien ja hyvinvointialueiden kesken. Kuntien ja hyvinvointialueiden liikuntaneuvonnan kautta tavoitetaan erityisesti vähän liikkuvia, myös soveltavan liikunnan kohderyhmään kuuluvia. Kuntien ja hyvinvointialueiden on tärkeää ohjata asiakkaita yhdistysten liikuntatoimintaan. Lisäksi toimivia yhteistyön muotoja ovat mm. uimahallien tai muiden esteettömien liikuntatilojen käytön tukeminen yli kuntarajojen.

6) Lisäämällä osaamista ja ymmärrystä soveltavasta liikunnasta.

Erityisliikunnanohjaajien määrä on vähentynyt kunnissa ja harvassa kunnassa soveltava liikunta on osa kunnan liikuntastrategiaa. 5 Kuntien tarjoama koulutus erityisryhmien tarpeista liikunnanohjaajille, hyvinvointikoordinaattoreille ja muille ammattilaisille sekä yhdistyksissä toimiville liikunnan vertaisohjaajille parantaa soveltavan liikunnan palveluiden laatua. Tietouden lisääminen eri liikkumismahdollisuuksista kannustaa kuntalaisia liikunnalliseen elämäntapaan.

Soveltava liikunta ei ole strateginen valinta, sillä vammaisille henkilöille tulee taata yhdenvertaiset oikeudet urheiluun ja vapaa-ajantoimintaan YK:n vammaisyleissopimuksen (2016/30§) mukaisesti. Kuntalain mukaan (2015/16) kunnan tulee edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Lisäksi liikuntalaissa (2015/58) on määritelty kunnan vastuulle luoda asukkaille yleiset edellytykset liikunnalle paikallistasolla; 1) järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen; 2) tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta; sekä 3) rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja.

Sosiaali- ja terveystalouden siirtyminen kunnilta hyvinvointialueille näyttäisi aiheuttaneen haasteita kuntien soveltavan liikunnan järjestämiselle. Kunnat ovat antaneet kriittistä palautetta yhteistyöstä hyvinvointialueiden kanssa liittyen esimerkiksi palveluketjun toimivuuteen hyvinvointialueen terveys- ja kuntoutuspalveluista kunnan tarjoamiin soveltavan liikunnan palveluihin. Me kansanterveys-, potilas- ja vammaisjärjestöt olemme huolissamme soveltavan liikunnan tulevaisuudesta. Kannustamme kuntia soveltavan liikunnan edellytysten ja palveluiden kehittämiseen järjestöjen kanssa, jotta kuntalaisten yhdenvertainen oikeus liikkumiseen toteutuu.

Aivoliitto ry, Aivovammaliitto ry, Allergia-, Iho- ja Astmaliitto ry, Epilepsialiitto ry, Hengitysliitto ry, Invalidiliitto ry, Lihastautiliitto ry, Liikehäiriösairauksien liitto ry, Mielen terveyden keskusliitto ry, Muistiliitto ry, Neuroliitto ry, Selkäliitto ry, Suomen CP-liitto ry, Suomen Luustoliitto ry, Suomen Nivelyhdistys ry, Suomen Paralympiakomitea ry, Suomen Reumaliitto ry, Suomen Sydänliitto ry